

DECRETUL-LEGE Nr. 118 din 30 martie 1990 (*republicat*)

privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri

Articolul 1

(1) Constituie vechime în muncă și se ia în considerare la stabilirea pensiei și a celorlalte drepturi ce se acordă, în funcție de vechimea în muncă, timpul cât o persoană, după data de 6 martie 1945, pe motive politice:

a) a executat o pedeapsă privativă de libertate în baza unei hotărâri judecătorești rămase definitivă sau a fost lipsită de libertate în baza unui mandat de arestare preventivă pentru infracțiuni politice;

b) a fost privată de libertate în locuri de deținere în baza unor măsuri administrative sau pentru cercetări de către organele de represiune;

c) a fost internată în spitale de psihiatrie;

d) a avut stabilit domiciliu obligatoriu;

e) a fost strămutată într-o altă localitate;

f) a participat în acțiuni de împotrivire cu arma în mână și de răsturnare prin forță a regimului comunist până la data de 31 decembrie 1964.

(2) De aceleași drepturi beneficiază și persoana care:

a) a fost deportată în străinătate după 23 august 1944;

b) a fost constituită în prizonier de către partea sovietică după data de 23 august 1944 ori, fiind constituită ca atare, înainte de această dată, a fost reținută în captivitate după încheierea armistițiului.

(3) Fiecare an de detenție sau internare pentru situațiile prevăzute la alin. (1) și (2) se consideră ca vechime în muncă un an și șase luni.

(4) Perioadele prevăzute la alin. (1) lit. d) și e) constituie vechime în muncă, dacă persoanele în cauză fac dovada că nu au putut să se încadreze în muncă în funcții pentru care aveau pregătirea profesională.

(5) Se consideră vechime în muncă și perioada în care o persoană aflată într-una dintre situațiile prevăzute la alin. (1) nu s-a putut încadra ca urmare a unei invalidități de gradul I sau II survenite în timpul în care s-a aflat în acea situație sau, ulterior, dacă dovedește că aceasta s-a produs din cauza ori în legătură cu persecuția la care a fost supusă.

(6) Perioadele prevăzute în prezentul articol constituie și vechime neîntreruptă în muncă și în aceeași unitate și intră în calculul acestor vechimi.

Articolul 2

(1) Persoanele prevăzute la art. 1, încadrate în baza unui contract individual de muncă sau a unui raport de serviciu, pot continua activitatea după îndeplinirea condițiilor de pensionare pentru limita de vârstă prevăzută de lege, pentru o perioadă de timp egală cu cea în care persoana respectivă a fost privată de libertate.

(2) Continuarea activității în condițiile prevăzute la alin. (1) se face la cerere, cu acordul angajatorului.

Articolul 3

(1) De prevederile art. 1 beneficiază și persoanele care au decizii de pensionare.

(2) În cazul celor decedați, urmașii acestora au dreptul la pensie de urmaș în condițiile legii, cu luarea în calcul a vechimilor stabilite potrivit prezentului decret-lege.

Articolul 4

(1) Persoanele care s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a), b), e) și f) și alin. (2) au dreptul la o indemnizație lunară de 700 lei pentru fiecare an de detenție, strămutare în alte localități, deportare în străinătate sau prizonierat, indiferent dacă sunt sau nu sunt pensionate.

(2) Persoanele care s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. c) și d) au dreptul la o indemnizație lunară de 350 lei pentru fiecare an de internare abuzivă în spitalele de psihiatrie sau de domiciliu obligatoriu, indiferent dacă sunt sau nu sunt pensionate.

(3) În funcție de evoluția prețurilor și a tarifelor, indemnizațiile prevăzute la alin. (1) și (2) se actualizează prin hotărâre a Guvernului, odată cu indexările aplicate pensiilor și celorlalte drepturi de asigurări sociale de stat.

Articolul 5

(1) Soțul/Soția celui decedat în luptele cu organele de represiune comunistă, în răzcoale țărănești ori decedat, din categoria celor dispăruți sau exterminați în timpul detenției, internați abuziv în spitale de psihiatrie, deportați, prizonieri sau cărora li s-a stabilit domiciliu obligatoriu, are dreptul la o indemnizație lunară de 700 lei, dacă ulterior nu s-a recăsătorit.

(2) De aceleași drepturi beneficiază soțul (soția) celui decedat după ieșirea din închisoare, din spitalul de psihiatrie, după întoarcerea din strămutare, din deportare, din prizonierat sau după încetarea măsurii de stabilire a domiciliului obligatoriu, dacă ulterior nu s-a recăsătorit.

(3) Beneficiază de indemnizația prevăzută la alin. (1) și soțul (soția) celui decedat în condițiile prevăzute la alineatele precedente și care, din motive de supraviețuire, a fost nevoit (nevoită) să divorțeze de cel închis, internat abuziv în spitale de psihiatrie, deportat, prizonier, strămutat sau căruia i s-a stabilit domiciliu obligatoriu, dacă nu s-a recăsătorit și dacă poate face dovada că a conviețuit cu victima până la decesul acesteia.

(4) Copilul celui decedat, dispărut sau exterminat în timpul luptelor cu organele de represiune comunistă, în răzcoale țărănești, în timpul detenției, internării abuzive în spitale de psihiatrie, în timpul aplicării măsurii domiciliului obligatoriu, strămutării, deportării sau prizonieratului are dreptul la o indemnizație lunară de 500 lei.

(5) De prevederile alin. (6)-(9) beneficiază în mod corespunzător și copilul celui decedat după eliberarea din detenție, internare abuzivă în spitale de psihiatrie, după ridicarea măsurii domiciliului obligatoriu, strămutare, deportare sau prizonierat, în situația în care părintele său, deși ar fi avut dreptul, nu a beneficiat de prevederile prezentului decret-lege.

(5¹) De prevederile alin. (6)-(9) beneficiază în mod corespunzător și copilul minor la data căsătoriei părintelui său cu persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) și care a fost crescut de către părintele beneficiar de indemnizație potrivit prezentei legi.

(la 03-04-2022, Articolul 5 a fost completat de Punctul 1, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 71 din 30 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 315 din 31 martie 2022)

(6) Copilul minor la data la care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), precum și copilul născut în perioada în care unul sau ambii părinți s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) are dreptul la o indemnizație lunară în același quantum cu indemnizația de care ar fi beneficiat părintele său decedat, stabilită conform prevederilor art. 4 la data depunerii cererii de către copil.

(7) Copilul născut după încetarea situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) are dreptul la o indemnizație lunară în quantum de 50% din indemnizația de care ar fi beneficiat părintele său decedat, stabilită conform prevederilor art. 4 la data depunerii cererii de către copil.

(8) Copilul care s-a aflat atât în una dintre situațiile prevăzute la alin. (4)-(7), cât și în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) beneficiază de indemnizația al cărei quantum este mai mare.

(9) La stabilirea indemnizației prevăzute la alin. (4), (5), (6) sau (7), în situația în care ambii părinți ai copilului s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), copilul are dreptul la indemnizația al cărei quantum este mai mare.

Articolul 6

Persoanele care s-au aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2) nu pot beneficia și de drepturile prevăzute la art. 5 alin. (1), (2) și (3).

Articolul 7

(1) Indemnizațiile lunare acordate în baza prezentului decret-lege nu afectează plafoanele de venituri în funcție de care se stabilesc chiriile pentru locuințele din fondul locativ de stat, bursele pentru elevi și studenți și ajutoarele sociale.

(2) Indemnizațiile acordate în baza prezentului decret-lege sunt neimpozabile, nu se iau în calcul la stabilirea altor drepturi potrivit legii și se pot cumula cu orice categorie de pensie.

Articolul 8

(1) Persoanele aflate în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 pot fi scutite de la plata impozitelor și taxelor locale, prin hotărâre a consiliului local.

(2) De asemenea, persoanele aflate în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 vor beneficia de următoarele drepturi:

- a) asistență medicală și medicamente, în mod gratuit și prioritar, atât în tratament ambulatoriu, cât și pe timpul spitalizărilor;
- b) transport urban gratuit cu mijloacele de transport în comun aparținând societăților cu capital de stat sau privat (autobuz, troleibuz, tramvai, metrou); în cazul societăților cu capital privat, costul abonamentelor de transport se decontează integral de la bugetul local al unității administrativ-teritoriale în a cărei rază domiciliază beneficiarul;
- c) douăsprezece călătorii gratuite, anual, pe calea ferată română, cu clasa I, pe toate categoriile de trenuri de persoane, cu mijloace de transport auto sau cu mijloace de transport fluviale, după caz, la alegere, folosirea acestora fiind posibilă și de către însoțitori, membri de familie, în cadrul numărului de călători stabilit pentru titular;
- d) un bilet pe an, gratuit, pentru tratament într-o stațiune balneoclimaterică;
- e) în cadrul numărului de călătorii stabilit pentru titulari conform lit. b) și c), aceștia le pot folosi și pentru însoțitori. Tichetele de călătorie gratuite pot fi ridicate și utilizate și de către soțul/soția sau de către alte persoane mandatate de titulari să le reprezinte interesele, pe bază de împuternicire cu dată certă, însoțită de o copie a actului de identitate al titularului tichetului, nefiind necesară prezența titularului la momentul realizării călătoriei;
- f) scutire de plata taxelor de abonament pentru radio și televizor;
- g) prioritate la instalarea unui post telefonic, precum și scutire de plata taxei de abonament;
- h) acordarea la cerere, cu titlu gratuit, a unui loc de veci.

(3) De drepturile prevăzute la alin. (1) și (2) beneficiază și persoanele prevăzute la art. 5.

Articolul 9

Persoanele prevăzute la art. 1 beneficiază de:

- a) prioritate la repartizarea de către consiliile locale a unei locuințe din fondul locativ de stat;
- b) prioritate la acordarea, prin unitățile CEC Bank, de credite avantajoase pentru cumpărarea, construirea sau repararea de locuințe proprietate personală; acordarea creditului se va face în condițiile prevăzute de Legea locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Articolul 10

Prevederile art. 1-9 se aplică, după caz, de către conducerile unităților la care sunt încadrați cei în cauză, de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București sau de către consiliile locale.

Articolul 11

Persoanele care fac dovada, prin hotărâre judecătorească de constatare, că nu au putut să își exercite profesia sau, după caz, ocupația pe perioada în care au fost persecutate sau urmărite din motive politice beneficiază de vechime în muncă pe perioada în care s-au aflat în atare situație.

Articolul 12

(1) Beneficiază de prevederile prezentului decret-lege și cetățenii români cu domiciliul în străinătate.

(2) Drepturile persoanelor prevăzute la alin. (1) se plătesc titularului sau mandatarului desemnat de acesta prin procură specială pentru încasarea drepturilor respective sau, la cererea titularului, se depun în contul personal deschis la CEC Bank sau la o altă instituție bancară cu care Ministerul Muncii și Protecției Sociale a încheiat în acest sens convenție.

Articolul 13

(1) Dovedirea situațiilor prevăzute la art. 1 se face de către persoanele interesate cu acte oficiale eliberate de organele competente, iar în cazul în care nu este posibil, prin orice mijloc de probă prevăzut de lege.

(1¹) În situația în care, în actele oficiale eliberate de organele competente, prevăzute la alin. (1), nu este specificată ziua din care persoana s-a aflat în una dintre situațiile prevăzute la art. 1, la stabilirea cuantumului indemnizației se ia în considerare ziua de 15 din luna menționată în documentul oficial.

(la 03-04-2022, Articolul 13 a fost completat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 71 din 30 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 315 din 31 martie 2022)

(1²) În situația în care în actele oficiale eliberate de organele competente, prevăzute la alin. (1), este specificat doar anul persecuției, la stabilirea cuantumului indemnizației se ia în considerare data de 1 iulie din anul menționat în documentul oficial.

(la 03-04-2022, Articolul 13 a fost completat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 71 din 30 martie 2022, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 315 din 31 martie 2022)

(2) Stabilirea calității de beneficiar și a indemnizației lunare în condițiile prezentului decret-lege se face de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București.

(3) Pentru stabilirea situațiilor prevăzute la art. 1 și 5 se înființează, în cadrul fiecărei agenții județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București, o comisie alcătuită din directorul executiv al agenției județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București, în calitate de președinte, și 4 membri, din care un membru desemnat de casa teritorială sau sectorială de pensii. Unul dintre membrii comisiei trebuie să aibă studii juridice.

(4) Membrii comisiei, precum și președintele acesteia beneficiază de o indemnizație lunară de 150 lei. Plata indemnizațiilor pentru membrii comisiei se face de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București, din bugetul de stat.

(5) Comisia prevăzută la alin. (3) lucrează în prezența a două treimi din numărul persoanelor care o alcătuiesc și propune, cu acordul majorității membrilor prezenți, admiterea sau respingerea cererii. Acordarea drepturilor sau respingerea cererii se stabilește prin decizie a directorului executiv al agenției județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București.

(6) În cadrul analizării cererilor referitoare la stabilirea drepturilor prevăzute de prezentul decret-lege, comisia prevăzută la alin. (3) poate solicita sprijinul Asociației Foștilor Deținuți Politici din România, precum și al caselor teritoriale sau sectoriale de pensii, după caz.

(7) Agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București sunt obligate să se pronunțe asupra cererii de stabilire a calității de beneficiar și a indemnizației lunare prevăzute de prezentul decret-lege, în termen de maximum 30 de zile de la data înregistrării cererii, printr-o decizie motivată.

(8) Împotriva deciziei persoana interesată poate face contestație la secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea tribunalului este definitivă. Contestațiile sunt scutite de taxa judiciară de timbru.

(9) O copie a cererii de acordare a drepturilor, însoțită de un exemplar al deciziei de stabilire a calității de beneficiar și a indemnizației lunare conform prevederilor prezentului decret-lege, va fi transmisă de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București, în termen de maximum 10 zile de la soluționare, casei teritoriale de pensii sau casei sectoriale de pensii în raza căreia domiciliază persoana beneficiară.

(10) Plata indemnizațiilor prevăzute la art. 4 și 5, precum și acordarea drepturilor prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. b), c), d), e) și g) se fac de către casa teritorială sau sectorială de pensii în raza căreia domiciliază persoana beneficiară sau, după caz, de către casa de pensii sectorială competentă.

Articolul 14

Prevederile prezentului decret-lege nu se aplică persoanelor condamnate pentru infracțiuni contra umanității sau celor în cazul cărora s-a dovedit că au desfășurat o activitate fascistă și/sau legionară în cadrul unei organizații sau mișcări de acest fel, precum și copiilor acestora.

Articolul 15

(1) Agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București, în baza sesizărilor primite sau din proprie inițiativă, vor verifica legalitatea drepturilor acordate beneficiarilor prezentului decret-lege.

(2) În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, se emite decizie de revizuire.

(3) Împotriva deciziei de revizuire emise în condițiile alin. (1) și (2) persoana interesată poate introduce contestație, în condițiile Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(4) În cazul în care calitatea de beneficiar al prezentului decret-lege a fost stabilită prin hotărâre judecătorească, iar ulterior acestei hotărâri se constată încălcări ale prevederilor legale, agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București se vor adresa instanței competente pentru retragerea calității de beneficiar.

Articolul 16

Consiliile locale ale municipiilor pe raza cărora funcționează filiale sau subfiliale ale asociațiilor foștilor deținuți politici și/sau ale deportaților ori sediile centrale ale acestora pot atribui spații corespunzătoare cu scutire de la plata impozitelor, taxelor și chiriilor pe perioada existenței acestora.

Articolul 17

Drepturile prevăzute în prezentul decret-lege se acordă începând cu data de întâi a lunii următoare depunerii cererii și se suportă din bugetul de stat.

NOTĂ:

Reproducem mai jos prevederile art. II din Legea nr. 232/2020 pentru modificarea și completarea Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1036 din 5 noiembrie 2020, care nu sunt încorporate în forma republicată a Decretului-lege nr. 118/1990 și care se aplică, în continuare, ca dispoziții proprii ale actului modificator:

Articolul II

În anul 2020, termenul în care agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a municipiului București sunt obligate să se pronunțe asupra cererii de stabilire a calității de beneficiar și a indemnizației lunare prevăzute de Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, este de 90 de zile de la data înregistrării cererii.
